

δ) 'Ο Παῦλος στήν 'Αθήνα

'Ο Παῦλος ἄγνωστος καὶ ξένος περιέρχεται τὴν πόλη καὶ παρατηρεῖ τὰ πάντα. Παρατηρεῖ τοὺς ναοὺς καὶ τὰ μνημεῖα τῆς τέχνης καὶ τὸ συμπέρασμά του εἶναι βαθιὰ λύπη καὶ ἀπογοήτευση. «Τί κρίμα», συλλογίζεται, «μιὰ πόλη, πὺ κυριαρχεῖ τὸ πνεῦμα καὶ ἓνας ἀνώτερος ἀνθρωπισμός, νὰ εἶναι προσηλωμένη στὰ εἰδῶλα. Νὰ μὴ βρῖσκη τὸν πραγματικὸ δρόμο πὺ ὀδηγεῖ στὸν ἀληθινὸ Θεό». Τριγυρνώντας ἐδῶ καὶ κεῖ, παρατηρώντας τοὺς βωμοὺς, βρῆκε καὶ ἓνα βωμὸ ἀφιερωμένο στὸν «'Αγνωστο Θεό».

'Ο Παῦλος ἐπισκέφτηκε καὶ τὴ Συναγωγὴ τῶν Ἑβραίων καὶ μίλησε γιὰ τὸν Ἰησοῦ καὶ τὴ διδασκαλία Του. Πῆγε ὕστερα στήν ἀγορὰ καὶ γνωρίστηκε μὲ μερικοὺς Ἀθηναίους. Καθὼς εἶναι γνώστης τῆς ἑλληνικῆς, ἀρχίζει νὰ μιλάη στοὺς Ἀθηναίους στήν ἀγορὰ γιὰ τὴ θρησκεία τοῦ Ἰησοῦ Χριστοῦ.

Δὲν εἶναι καθόλου παράξενο γιὰτὶ μίλησε στήν ἀγορὰ γιὰ ἓνα τόσο σοβαρὸ θέμα. Στὴν ἀγορὰ συζητοῦνταν ὅλα τὰ θέματα, πὺ ἀπασχολοῦσαν τοὺς Ἀθηναίους. Στὴν ἴδια ἀγορὰ, πολλὰ χρόνια πρὶν, μιλοῦσε καὶ ὁ Σωκράτης, ὁ ὁποῖος βρῆκε μὲ τὴ σκέψη του, πὺς ὁ ἀληθινὸς Θεὸς δὲ βρῖσκεται ἀνάμεσα στοὺς Θεοὺς τοῦ Ὀλύμπου. Ἐκεῖ ἀναπτύσσει στοὺς περιέργους Ἀθηναίους τὴ φιλοσοφία του. Στὴν ἀγορὰ δὲ καὶ οἱ Ἀθηναῖοι καὶ οἱ ξένοι, πὺ ἔρχονταν στήν πόλη σὰν ἐπισκέπτες ἢ ἔμποροι, ἀνακοίνωναν κάθε νεώτερο, πὺ συνέβαινε στὸν τότε γνωστὸ κόσμος.

Μερικοὶ ἀπὸ τοὺς Ἀθηναίους, πὺ μίλησαν μαζί του, ἀποροῦσαν γιὰ ὅσα δίδασκε καὶ ἔλεγαν: «Τί τάχα θέλει νὰ πῆ ὁ ξένος αὐτός;» Ἄλλοι βεβαίωσαν, πὺς κηρύττει ξένους θεοὺς, γιὰτὶ τοὺς μίλησε γιὰ τὸν Ἰησοῦ καὶ τὴν Ἀνάστασή Του. Τὸν παρακάλεσαν λοιπὸν νὰ ἔρθη στὸν Ἄρειο Πάγο νὰ τὸν ρωτήσουν γιὰ ὅσα διδάσκει.

'Ο Παῦλος ἦρθε στὸν Ἄρειο Πάγο, τὸ βράχο πὺ ἀπὸ τότε ἔχει καθαγιαστῆ, καὶ τὸν ρώτησαν:

— Πές μας, ποιά εἶναι ἡ νέα διδαχὴ σου, πὺ κηρύττεις στήν πόλη μας; Γιὰτὶ πολλὰ παράξενα ἀκοῦμε πὺς διηγεῖσαι. Θέλουμε λοιπὸν νὰ μάθουμε τί ἀκριβῶς λές καὶ τί σημαίνουν αὐτά.

'Ο Παῦλος χωρὶς κανένα δισταγμὸ ἀντιμετώπισε τὴν περιέργεια τῶν Ἀθηναίων. Ἀνέβηκε στὸν ἱστορικὸ βράχο καὶ μπροστὰ σ' ἓνα ἐκλε-

Ὁ Παῦλος διδάσκει τοὺς Ἀθηναίους

κτὸ ἀκροατήριον ἔκαμε μιά ἀπὸ τὶς σπουδαιότερες ὀμιλίαι του. Εἶπε:
ἄνδρες Ἀθηναῖοι,

Σὰς θεωρῶ τοὺς πιὸ εὐσεβεῖς ἀπ' ὅσους γνώρισα ὡς τώρα. Τρι-
γυρνώντας στὴν πόλιν σας εἶδα πολλοὺς βωμοὺς καὶ πολλὰ ἱερά. Ἀνά-
μεσα δὲ σ' αὐτὰ εἶδα κι ἓνα βωμὸ ἀφιερωμένο στὸν ἄγνωστο Θεό.
Αὐτὸν τὸν ἄγνωστο Θεό, πὺ λατρεύετε χωρὶς νὰ τὸν γνωρίζετε, ἦρθα
νὰ σᾶς φανερώσω. Εἶναι ὁ Θεός, πὺ ἐποίησε τὸν οὐρανὸ καὶ τὴ γῆ
καὶ ὅλα ὅσα ὑπάρχουν σ' αὐτήν. Ὁ Θεὸς αὐτὸς δὲν κατοικεῖ σὲ χειροποίη-
τους ναοὺς, οὔτε ἔχει ἀνάγκη σὲ τίποτε ἀπὸ τοὺς ἀνθρώπους. Αὐτὸς δι-
μιούργησε ὅλους τοὺς ἀνθρώπους, ἔπλασε ὅλα τὰ ἔθνη μὲ τὸ ἴδιο αἷμα,
τὴν ἴδια καταγωγὴ καὶ τοὺς ἔδωσε τὸ δικαίωμα νὰ ζοῦνε καὶ νὰ κα-
τοικοῦνε σ' ὅλη τὴ γῆ. Αὐτὸς τοποθέτησε στὶς καρδιὰς τῶν ἀνθρώπων
τὸν πόθον νὰ τὸν ἀναζητοῦν. Ἴσως νὰ μπορέσουν νὰ Τὸν βροῦν, ἂν καὶ
δὲ βρῖσκεται μακριὰ ἀπὸ τὸν καθένα μας, γιὰτὶ ὅλοι ἔμεῖς οἱ ἄνθρωποι
μὲ τὴ δύναμή του ζοῦμε καὶ κινούμεστε καὶ ὑπάρχομε.

Καὶ συνέχισε:
Ὁ Θεὸς τώρα παραγγέλλει σὲ δλοὺς τοὺς ἀνθρώπους, ὅπου καὶ ἂν
βρίσκωνται, νὰ μετανοήσουν, γιατί προσδιόρισε τὴν ἡμέρα, ποὺ θὰ κρί-
νῃ τὴν οἰκουμένη με ἄντρα, ποὺ τὸν ὄρισε καὶ τὸν ἀνάστησε ἀπὸ τοὺς
νεκροὺς, γιὰ νὰ μᾶς διαθεβαύωσῃ, πὼς Αὐτὸς εἶναι ὁ Κριτὴς.

Ὅταν ἄκουσαν γιὰ ἀνάσταση ἀπὸ τοὺς νεκροὺς, ἄλλοι τὸν χλευάζαν
καὶ ἄλλοι τοῦ εἶπαν: Γιὰ τὸ ζήτημα αὐτὸ θέλομε νὰ μᾶς ξαναμιλήσῃς.
Μερικοὶ ὅμως πίστεψαν σὲ ὅσα διδάξε, ὅπως ὁ Διονύσιος ὁ Ἀρεοπαγι-
τῆς καὶ μιὰ γυναίκα ποὺ τὴν ἔλεγαν Λίφια, καθὼς καὶ ἄλλοι.

Ὁ Διονύσιος ἔγινε ὁ πρῶτος ἐπίσκοπος τῆς Ἐκκλησίας στὴν Ἀ-
θῆνα καί, ὅπως ἀναφέρει ἡ παράδοση, πέθανε με μαρτυρικὸ θάνατο τὸ
96 μ.Χ. Ἡ Ἐκκλησία μας γιορτάζει τὴ μνήμη του στὶς 3 Ὀκτωβρίου
καὶ ἡ Ἀθῆνα τὸν τιμᾷ ὡς πολιούχο της, σὺν προστατί της δηλ.

Ἀπολυτίκιον

Χρηστότητα ἐκδιδαχθεὶς καὶ νήφων ἐν πᾶσι, ἀγαθὴν συνείδησιν
ἱεροπρεπῶς ἐνδυσάμενος, ἠντλήσας ἐκ τοῦ σκεύους τῆς ἐκλογῆς
τὰ ἀπόρητα καὶ τὴν πίστιν τηρήσας, τὸν ἴσον δρόμον τετέλε-
κας, ἱερομάρτυς Διονύσιε· πρέσβευε Χριστῷ τῷ Θεῷ σωθῆναι
τὰς ψυχὰς ἡμῶν.

ε) Ὁ Παῦλος στὴν Κόρινθο

Ἀπὸ τὴν Ἀθῆνα ὁ Παῦλος ἔφυγε γιὰ τὴν Κόρινθο. Ἡ Κόρινθος
εἶναι ἡ πόλι με τὶς δυὸ θάλασσες, ὅπως τὴν ἔλεγαν τότε γιὰ τὴ θέση της
ἀνάμεσα στὸν Κορινθιακὸ καὶ τὸ Σαρωνικὸ. Εἶναι πολὺ πλούσια πόλι
καὶ ἔχει ἀναπτύξει σπουδαῖο ἐμπόριο. Ἔχει πληθυσμὸ 400 χιλιάδες καὶ
πλέον δούλους καὶ 100 χιλιάδες ἐλεύθερους πολίτες. Ἐκτὸς ἀπὸ τοὺς ἑλ-
ληνες κατοικοὺς μένουσιν ἐκεῖ καὶ Ρωμαῖοι καὶ Ἰουδαῖοι. Ὁ Παῦλος πο-
ρεύεται πρὸς τὴν Κόρινθο με κάποιο δισταγμὸ. Σκέπτεται πὼς τὰ πλοῦτη
καὶ ἡ παρῴμιση στα ἦθη, ποὺ ἐπικρατοῦσαν τότε στὴν Κόρινθο, εἶναι
σοβαρὰ ἐμπόδια, γιὰ νὰ προσέλθουν οἱ ἀνθρώποι σὴ θρησκεία τοῦ Ἰησοῦ.

Φτάνει ὡστόσο ἐκεῖ καὶ ἀπὸ τοὺς πρῶτους ποὺ γνώρισε ἦταν ὁ Ἀ-
κύλας, ἓνας Ἰουδαῖος σκηνοποιός, καὶ ἡ γυναίκα του ἡ Πρίσκιλλα, οἱ
ὁποῖοι καὶ τὸν φιλοξένησαν. Καὶ ἐπειδὴ καὶ ὁ Παῦλος εἶναι σκηνοποιός,
συνεργάζεται μαζί τους, ἐνὼ τὰ Σάββατα κηρύττει τὸ λόγο τοῦ Θεοῦ σὴ
Συναγωγῇ.

Μερικοὶ Ἰουδαῖοι πίστεψαν καὶ βαπτίστηκαν καὶ μαζί μ' αὐτοὺς
καὶ ὁ ἀρχισυνάγωγος Κρίσπος.

Στὸ μεταξύ ἦρθαν ἀπὸ τὴ Θεσσαλονίκη ὁ Σίλας καὶ ὁ Τιμόθεος
καὶ τοῦ ἔφεραν βοήθεια ἀπὸ τὴν Ἐκκλησίαν τῶν Φιλιππῶν καὶ πληροφορίες
γιὰ τὴν πίστη τῶν χριστιανῶν σὴ Θεσσαλονίκη, ποὺ καταδιώκονταν
σκληρᾶ.

Ὁ Παῦλος ὑστερα ἀπὸ τὶς πληροφορίες τῶν φίλων καὶ συνοδῶν
του, ἔγραψε στοὺς χριστιανούς σὴ Θεσσαλονίκη τὴν πρώτη ἐπιστολὴ
του πρὸς Θεσσαλονικεῖς.

Ὁ ἐρχομὸς τῶν ἀποστολικῶν συντρόφων τοῦ Παύλου γίνεται αἰτία
νὰ μεγαλώσῃ ἡ ἀντίδραση τῶν Ἰουδαίων ἐναντίον του. Πολλοὶ δὲ ἐκ-
τρέπονται σὲ βιαιότητες καὶ βλασφημίες κατὰ τοῦ Παύλου. Αὐτὸ ἦταν
αἰτία ν' ἀπογοιμεντῇ ὁ Ἀπόστολος ἀπὸ τοὺς συμπατριώτες του Ἰου-
δαίους. Φεύγει ἀπὸ τὴ Συναγωγὴ τινάζοντας τὴ σκόνῃ ἀπὸ τὰ ρούχα του,
θέλοντας νὰ δείξῃ πὼς δὲν τοὺς ἀνέχεται πλέον. Ἐκεῖ κοντὰ σὴ
Συναγωγῇ βρίζεται τὸ σπλι τοῦ Ἰούστου, ποὺ πίστεψε σὴ κήρυγμα
τοῦ Παύλου καὶ κεί πηγαινεὶ ὁ Ἀπόστολος, ἀφοῦ τὸν προσκάλεσε ὁ Ἰου-
στος νὰ τὸν φιλοξενήσῃ.

Ἀπ' ὅπου καὶ ἂν πέρασε ὁ Παῦλος φρόντισε πρῶτα πρῶτα νὰ κη-
ρύξῃ στοὺς Ἰουδαίους. Μὰ παντοῦ συνάντησε ἀντίδραση καὶ ἐχθρότητα.
Σὲ μερικὲς πόλεις μάλιστα κινδύνεψε. Γι' αὐτὸ παίρνει τὴν ἀπόφαση νὰ
στραφῆ πρὸς τοὺς ἐθνικοὺς καὶ ἔπειτα νὰ φύγῃ ἀπὸ τὴν Κόρινθο.

Τὴ νύχτα ὅμως ἦρθε στὸν ὕπνο του ὁ Κύριος καὶ τοῦ εἶπε νὰ ἐξα-
κολουθήσῃ τὸ κήρυγμα του χωρὶς φόβο, γιατί Αὐτὸς τὸν προστατεύει.
Καὶ ὁ Παῦλος ἐπὶ 18 μῆνες διδάσκει σὴν Κόρινθο καὶ κηρύττει τὴ νέα
θρησκεία τοῦ Ἰησοῦ, τὴ θρησκεία τῆς Ἀγάπης.

Τοῦτο ἔκαμε τοὺς Ἰουδαίους νὰ ἔξεγερθοῦν. Συνέλαβαν τὸν Παῦλο
καὶ τὸν ἔφεραν σὴ δικαστήριον. Ὁ Γαλλίωνας ὅμως, ἀνθρώπουτος σὴν
Κόρινθο, τοὺς ἀποδοκίμασε καὶ ἄφησε ἐλεύθερο τὸν Ἀπόστολο.

στ) Ἐπιστροφή τοῦ Παύλου σὴν Ἀντιόχεια

Ὁ Παῦλος με τὴ συντροφιά τῶν φίλων του, τοῦ Ἀκύλα καὶ τῆς
Πρίσκιλλας, ἀφήνει τὴν Κόρινθο. Ἀποχαιρεταί τοὺς χριστιανούς του
με πολλὴ συγκίνηση, ἀλλὰ καὶ ἐκείνοι λυποῦνται γιὰ τὴν ἀναχώρησιν
τοῦ Παύλου ἀπὸ τὴν πόλι τους.

Μὲ πλοῖο ὁ Παῦλος καὶ οἱ σύντροφοί του ἦρθαν σὴν Ἐφεσο. Ἀπὸ
ἐδῶ σκοπεύει νὰ πάῃ στὰ Ἱεροσόλυμα. Οἱ κάτοικοι ὅμως τῆς Ἐφέσου
τὸν παρακαλοῦνε νὰ μείνῃ περισσότερο καιρὸ κοντὰ τους. Ἀλλ' ὁ Παῦ-
λος διαίεται, τοὺς ἀποχαιρεταί καὶ φεύγει λέγοντας: Πρέπει νὰ κάμω

ἐξάπαντος τὴ γιορτὴ τοῦ Πάσχα στὰ Ἱεροσόλυμα καὶ, ἂν θελήσῃ ὁ Θεός,
θὰ ἐπιστρέψω στὴν πόλιν σας.

Ἐφυγε λοιπὸν μὲ πλοῖο καὶ ἔφτασε στὴν Καισάρεια καὶ ἀπὸ ἐκεῖ
στὰ Ἱεροσόλυμα.

Ἀπὸ τὴν Ἱερουσαλήμ ὁ Παῦλος ἦρθε στὴν ἀγαπημένη του πόλιν,
τὴν Ἀντιόχεια, ὅπου τὸν ὑποδέχτηκαν μὲ ἀγάπη καὶ ἐνθουσιασμό. Ὁ
Παῦλος διηγήθηκε στοὺς χριστιανούς στὴν Ἀντιόχεια τί ἔκαμε στὴν
περιοδεία του καὶ πῶς ἶδρνε διάφορες ἐκκλησίες. Ὅλες αὐτὲς οἱ πληρο-
φορίες χαροποίησαν τοὺς εὐσεβεῖς χριστιανούς τῆς Ἀντιόχειας.